

Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinto

Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinto

Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnon suorittanut osaa toimia yrityksen tai vastuualueen johtamistehtävässä tai sisäisenä tarkastajana. Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnossa on kaksi osaamisalaa: johtamisen ja yritysjohtamisen osaamisala ja sisäisen tarkastuksen osaamisala.

Johtamisen ja yritysjohtamisen osaamisalan suorittanut osaa johtaa, suunnitella ja kehittää yrityksen tai vastuualueensa toimintaa. Hän osaa kehittää toimintaansa ja osaamistaan johtajana tai yrityksen omistajana. Hän osaa johtaa yrityksen tai vastuualueen henkilöstöä, taloutta ja kehittää toiminnan tuloksellisuutta.

Johtamisen ja yritysjohtamisen osaamisalan suorittanut hallitsee myös valitsemiensa tutkinnon osien erityisalueiden tiedot ja taidot. Valinnaisten tutkinnon osien osaaminen voi liittyä strategiatyön johtamiseen, projektin johtamiseen, työyhteisön kehittämisen johtamiseen, henkilöstön ja osaamisen johtamiseen, asiakkuuksien johtamiseen, talouden johtamiseen tai tuotanto- ja palveluprosessien johtamiseen.

Sisäisen tarkastuksen osaamisalan suorittanut osaa toteuttaa sisäisen tarkastuksen toimeksiannon ja suunnitella tarkastustoimeksiannon sekä kerätä ja analysoida tietoa, raportoida tarkastuksen tulokset ja seurata suositusten toteutumista.

Sisäisen tarkastuksen osaamisalan suorittanut hallitsee myös valitsemiensa tutkinnon osien erityisalueiden tiedot ja taidot. Valinnaisten tutkinnon osien osaaminen voi liittyä sisäisen tarkastuksen johtamiseen, strategiatyön johtamiseen, projektin johtamiseen, työyhteisön kehittämisen johtamiseen, henkilöstön ja osaamisen johtamiseen, asiakkuuksien johtamiseen, talouden johtamiseen tai tuotanto- ja palveluprosessien johtamiseen.

Perusteen nimi	Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinto
Määräyksen diaarinumero	OPH-1224-2018
Koulutuskoodit	Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinto (437141)
Osaamisalat	Sisäisen tarkastuksen osaamisala (3131) Johtamisen ja yritysjohtamisen osaamisala (3130)
Voimaantulo	01.01.2019

SISÄLTÖ

1. Tutkinnon muodostuminen.	1
2. Tutkinnon osat.	3
2.1. Johtajana toimiminen, 80 osp (300398).	3
2.2. Strategiatyön johtaminen, 50 osp (300399).	5
2.3. Projektin johtaminen, 50 osp (300400).	6
2.4. Työyhteisön kehittämisen johtaminen, 50 osp (300401).	7
2.5. Henkilöstön ja osaamisen johtaminen, 50 osp (300402).	8
2.6. Asiakkuuksien johtaminen, 50 osp (300403).	9
2.7. Talouden johtaminen, 50 osp (300404).	10
2.8. Tuotanto- tai palveluprosessien johtaminen, 50 osp (300405).	11
2.9. Sisäisen tarkastuksen toimeksiannon toteuttaminen, 80 osp (300406).	12
2.10. Sisäisen tarkastuksen johtaminen, 50 osp (300407).	13
3. Johtamisen ja yritysjohtamisen osaamisala.	16
4. Sisäisen tarkastuksen osaamisala.	17

1. Tutkinnon muodostuminen

Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnon laajuus on 180 osaamispistettä. Tutkinto muodotuu pakollisesta tutkinnon osasta (80 osaamispistettä) ja valinnaisista tutkinnon osista (100 osaamispistettä). Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnossa on kaksi osaamisalaa, jotka ovat:

- Johtamisen ja yritysjohtamisen osaamisala
- Sisäisen tarkastuksen osaamisala

Johtamisen ja yritysjohtamisen osaamisalan pakollinen tutkinnon osa on Johtajana toimiminen (80 osaamispistettä). Lisäksi tulee suorittaa valinnaisia tutkinnon osia 100 osaamispisteen laajuisesti

Sisäisen tarkastuksen osaamisalan pakollinen tutkinnon osa on Sisäisen tarkastuksen toimeksiannon toteuttaminen (80 osaamispistettä). Lisäksi tulee suorittaa valinnaisia tutkinnon osia 100 osaamispisteen laajuisesti.

JOHTAMISEN JA YRITYSJOHTAMISEN OSAAMISALA 180 OSP
Pakollinen tutkinnon osa 80 osp
Johtajana toimiminen, 80 osp, P
Valinnaiset tutkinnon osat 100 osp
Strategiatyön johtaminen, 50 osp
Projektin johtaminen, 50 osp
Työyhteisön kehittämisen johtaminen, 50 osp
Henkilöstön ja osaamisen johtaminen, 50 osp
Asiakkuuksien johtaminen, 50 osp
Talouden johtaminen, 50 osp
Tuotanto- tai palveluprosessien johtaminen, 50 osp
Tutkinnon osa tai osia toisesta ammatti- tai erikoisammattitutkinnosta 50 osp <i>Tutkintoon voi sisällyttää tutkinnon osan tai osia toisesta ammatti- tai erikoisammattitutkinnosta vähintään 50 osaamispisteen laajuisesti.</i>
SISÄISEN TARKASTUKSEN OSAAMISALA 180 OSP
Pakollinen tutkinnon osa 80 osp
Sisäisen tarkastuksen toimeksiannon toteuttaminen, 80 osp, P
Valinnaiset tutkinnon osat 100 osp
Sisäisen tarkastuksen johtaminen, 50 osp
Strategiatyön johtaminen, 50 osp
Projektin johtaminen, 50 osp
Työyhteisön kehittämisen johtaminen, 50 osp
Henkilöstön ja osaamisen johtaminen, 50 osp
Asiakkuuksien johtaminen, 50 osp
Talouden johtaminen, 50 osp
Tuotanto- tai palveluprosessien johtaminen, 50 osp

Tutkinnon osa tai osia toisesta ammatti- tai erikoisammattitutkinnosta | 50 osp

Tutkintoon voi sisällyttää tutkinnon osan tai osia toisesta ammatti- tai erikoisammattitutkinnosta vähintään 50 osaamispisteen laajuisesti.

2. Tutkinnon osat

2.1. Johtajana toimiminen, 80 osp (300398)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- arvioida ja kehittää toimintaansa ja osaamistaan johtajana tai yrityksen omistajana
- tunnistaa yrityksen tai vastuualueensa strategian ja toimintaympäristön keskeiset muutokset
- johtaa ja kehittää yrityksen tai vastuualueensa henkilöstöä ja työhyvinvointia
- suunnitella ja organisoida yrityksen tai vastuualueensa toimintaa ja taloutta
- seurata ja arvioida yrityksen tai vastuualueensa tavoitteiden toteutumista ja kehittää toiminnan tuloksellisuutta
- noudattaa toiminnassaan lainsäädäntöä ja eettisen toiminnan periaatteita

Arviointi

Opiskelija arvioi ja kehittää toimintaansa ja osaamistaan johtajana tai yrityksen omistajana

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	• tunnistaa yrityksen tai organisaation toimintakulttuurin ja roolinsa johtajana• arvioi monipuolisesti vahvuuksiaan ja kehittymistarpeitaan johtajana• kerää ja analysoi palautetta johtamisosaamisestaan• kehittää johtamisosaamistaan tavoitteellisesti ja huolehtii työhyvinvoinnistaan• viestii toisella kotimaisella kielellä tavanomaisissa tehtäviinsä liittyvissä vuorovaikutustilanteissa• selviytyy johtamistehtäväänsä liittyvissä viestintätilanteissa yhdellä vieraalla kielellä

Opiskelija tunnistaa yrityksen tai vastuualueensa strategian ja toimintaympäristön keskeiset muutokset

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	• tuntee yrityksen tai organisaation strategian ja sen merkityksen toiminnalle• arvioi toimialansa toimintaympäristöä monipuolisesti• ennakoi toimialansa muutossuuntien vaikutuksia• arvioi yrityksen kansainvälistymisen mahdollisuuksia tai toimialansa kansainvälistä kehitystä• arvioi yrityksen tai organisaationsa asemaa toimintakentässä

Opiskelija johtaa ja kehittää yrityksen tai vastuualueensa henkilöstöä ja työhyvinvointia

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	• johtaa yrityksen tai vastuualueensa henkilöstöä strategisten tavoitteiden mukaisesti• johtaa ja kehittää tavoitteellisesti yrityksen tai vastuualueensa henkilöstöä ja henkilöstön osaamista• rakentaa kannustavaa ja motivoivaa työilmapiiriä

	• edistää yrityksen tai vastualueensa työhyvinvointia suunnitelmallisesti yhdessä henkilöstön ja muiden toimijoiden kanssa

Opiskelija suunnittelee ja organisoii yrityksen tai vastualueensa toimintaa ja taloutta

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	• arvioi edellisen toimintakauden tuloksellisuutta ja kannattavuutta määrällisten ja laadullisten mittareiden perusteella • laatii yritykselle tai vastualueelle organisaation strategian mukaisen toimintasuunnitelman seuraavalle toimintakaudelle • laatii talousarvion seuraavalle toimintakaudelle yrityksen tai organisaation ohjeiden mukaisesti • osallistaa keskeiset toimijat toimintasuunnitelman ja talousarvion laadintaan • esittelee toimintasuunnitelman ja talousarvion perustellusti päätöksentekijöille tai sidosryhmille • kohdentaa tai hankkii tarvittavat resurssit tuloksellisen toiminnan toteuttamiseksi • hyödyntää aktiivisesti digitaalisia johtamisen välineitä ja järjestelmiä

Opiskelija seuraa ja arvioi yrityksen tai vastualueensa tavoitteiden toteutumista ja kehittää toiminnan tuloksellisuutta

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	• seuraa ja arvioi aktiivisesti toiminnan tavoitteiden toteutumista valittujen mittareiden perusteella • arvioi yrityksen tai vastualueensa prosessien toimivuutta ja tuloksellisuutta • kehittää ja ylläpitää asiakas- ja verkostosuhteita tuloksellisen toiminnan aikaansaamiseksi • reagoi ja tekee päätöksiä oikea-aikaisesti muuttuvissa olosuhteissa

Opiskelija noudattaa toiminnassaan lainsäädäntöä ja eettisen toiminnan periaatteita

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	• toimii yrityksen tai vastualueensa toimintaan liittyvän lainsäädännön mukaisesti • laatii sopimukset yrityksen tai organisaation ohjeiden mukaisesti hyödyntäen tarvittaessa asiantuntijoita • varmistaa sopimusten mukaisen toiminnan • vastaa hankinnoista organisaation ohjeiden mukaisesti ja hyödyntää tarvittaessa asiantuntijoita • noudattaa voimassaolevaa työlainsäädäntöä ja työ- ja virkaehtosopimusta sekä organisaation määräyksiä ja ohjeita • noudattaa eettisen toiminnan ja kestävä kehityksen periaatteita

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä johtamalla ja kehittämällä yrityksen tai vastualueensa henkilöstöä, toimintaa ja taloutta.

Siltä osin kuin vaadittavaa ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.2. Strategiatyön johtaminen, 50 osp (300399)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- määrittellä ja arvioida yrityksen tai vastuualueensa toimintaympäristön nykytilaa
- suunnitella yritykselle strategian tai suunnitella strategian toteutuksen vastuualueelleen
- johtaa ja toteuttaa strategiaa yrityksessä tai vastuualueellaan

Arviointi

Opiskelija määrittelee ja arvioi yrityksen tai vastuualueensa toimintaympäristön nykytilaa

Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• määrittelee ja arvioi yrityksen tai vastuualueensa nykytilaa hyödyntäen tunnuslukuja ja muita tietolähteitä• arvioi yrityksen tai vastuualueensa toimintaympäristön kehityssuuntia hyödyntäen erilaisia tietolähteitä• tekee johtopäätökset yrityksen tai vastuualueensa toimintaympäristön nykytilasta ja kehityssuunnista• määrittelee yrityksen asiakkuuksien, prosessien, talouden ja osaamisen nykytilan hyödyntäen tunnuslukuja ja muita tietolähteitä

Opiskelija suunnittelee yritykselle strategian tai suunnittelee strategian toteutuksen vastuualueelleen

Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• suunnittelee ja organisoii strategiatyön keskeisten toimijoiden kanssa• laatii yritykselle strategian tai toteuttaa organisaationsa strategiaa vastuualueellaan• muodostaa yrityksen mission tai selvittää ja ymmärtää organisaationsa mission• muodostaa yritykselle vision tai selvittää ja ymmärtää organisaationsa vision merkityksen vastuualueellaan• laatii yritykselle arvot tai johtaa ja toteuttaa organisaation arvoja vastuualueellaan• hyödyntää keskeisiä sidosryhmiä strategian laadinnassa tai sen toimeenpanossa• viestii aktiivisesti strategiatyöstä keskeisille toimijoille• hyödyntää tarvittaessa asiantuntijoita

Opiskelija johtaa ja toteuttaa strategiaa yrityksessä tai vastuualueellaan

Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• johtaa strategian toteutusta yrityksessä tai vastuualueellaan• valitsee keskeisimmät kehittämiskohteet seuraavalle toimintakaudelle• laatii aikataulun ja mittarit yrityksen tai organisaation ohjeiden mukaisesti

- arvioi ja kehittää toimintaansa strategiaprosessin johtamisessa
- tukee strategian toteuttamista omassa johtamisviestinnässään
- viestii strategiasta keskeisille sidosryhmille

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä johtamalla strategiatyön toteutusta yrityksessään tai vastuualueellaan. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.3. Projektin johtaminen, 50 osp (300400)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- suunnitella johtamiseen liittyvän projektin
- toteuttaa johtamiseen liittyvän projektin
- arvioida projektin toteutumista

Arviointi

Opiskelija suunnittelee johtamiseen liittyvän projektin

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	• valitsee yrityksen tai organisaation strategian ja tavoitteiden kannalta perustellun kehittämisprojektin • laatii toteuttamiskelpoisen projektisuunnitelman • laatii projektille kustannusarvion, riskianalyysin ja viestintäsuunnitelman • kokoaa projektiryhmän ja määrittelee vastuut, roolit ja tehtävät • valitsee projektin ohjausmallin

Opiskelija toteuttaa johtamiseen liittyvän projektin

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	• organisoii ja käynnistää kehittämisprojektin • johtaa projektisuunnitelman mukaista toteutusta ja tekee tarvittaessa korjaavia toimenpiteitä • johtaa projektiryhmän toimintaa • varmistaa viestinnän toteutumisen viestintäsuunnitelman mukaisesti

Opiskelija arvioi projektin toteutumista

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	• arvioi kriittisesti kehittämisprojektin suunnitelman ja tavoitteiden toteutumista • määrittelee mahdolliset jatkokehittämisen tarpeet • varmistaa projektin tulosten hyödyntämisen

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä suunnittelemalla ja johtamalla projektin, joka tukee yrityksen tai organisaation strategisten tavoitteiden toteutumista. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.4. Työyhteisön kehittämisen johtaminen, 50 osp (300401)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- tunnistaa työyhteisön toimintakulttuurin ja toimintatavat sekä niiden uudistumistarpeen organisaation linjausten mukaisesti
- suunnitella ja käynnistää työyhteisön toimintatapojen kehittämisprosessin
- johtaa, arvioida ja seurata työyhteisön toimintatapojen kehittymistä

Arviointi

Opiskelija tunnistaa työyhteisön toimintakulttuurin ja toimintatapojen sekä niiden uudistumistarpeen organisaation linjausten mukaisesti

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	• seuraa toimintaympäristön muutoksia ja arvioi niiden vaikutuksia työyhteisöön• havainnoi ja tarkastelee työyhteisön toimintakulttuuria ja toimintatapoja sekä niiden tarkoituksenmukaisuutta• arvioi työyhteisön uudistumistarpeita ja käyttää tarvittaessa kehittämisen apuna asiantuntijoita• käynnistää kehittämisprosessin suunnittelun• viestii suunnitelmasta avoimesti, aktiivisesti ja tasapuolisesti

Opiskelija suunnittelee ja käynnistää työyhteisön toimintatapojen kehittämisprosessin

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	• suunnittelee toimintatapojen kehittämisprosessin strategialähtöisesti yhdessä keskeisten toimijoiden kanssa• rakentaa työyhteisöön oppimisen ja kehittämisen mahdollisuuksia ja foorumeita sekä kehittää työyhteisötaitoja• käynnistää työyhteisön toimintatapojen kehittämisprosessin yhdessä henkilöstön kanssa• viestii kehittämisprosessin käynnistämisestä avoimesti, aktiivisesti ja tasapuolisesti

Opiskelija johtaa, arvioi ja seuraa työyhteisön toimintatapojen kehittymistä

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	• johtaa ja organisoii kehittämisprosessin yhdessä keskeisten toimijoiden kanssa• huolehtii riittävästä resursoinnista kehittämisprosessin toteuttamiseksi

- edistää vuorovaikutteista, kokeilevaa työkulttuuria ja osallistaa työyhteisön kehittämiseen
- viestii kehittämisprosessista ja tuloksista aktiivisesti ja tasapuolisesti keskeisille toimijoille
- arvioi oppimis- ja kehittämisprosessia yhdessä henkilöstön kanssa sekä rooliaan kehittämisprosessin johtajana

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä suunnittelemalla ja johtamalla työyhteisön toimintakulttuuriin ja toimintatapoihin liittyvän kehittämisprosessin. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.5. Henkilöstön ja osaamisen johtaminen, 50 osp (300402)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- arvioida ja suunnitella yrityksen tai vastuualueensa henkilöstön rakennetta ja tarvetta strategian mukaisesti
- johtaa, kehittää ja arvioida yrityksessä tai vastuualueellaan tarvittavaa osaamista
- johtaa vastuualueensa henkilöstöä yrityksen tai organisaation strategisten tavoitteiden mukaisesti

Arviointi

Opiskelija arvioi ja suunnittelee yrityksen tai vastuualueensa henkilöstön rakennetta ja tarvetta strategian mukaisesti

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	• arvioi vastuualueensa henkilöstötarvetta strategian tavoitteiden mukaisesti • hyödyntää arvioinnissa ja suunnittelussa henkilöstöä koskevien tunnuslukujen tai mittareiden pohjalta saamaansa tietoa ja käyttää tarvittaessa asiantuntijapalveluita • arvioi ja suunnittelee tarvittaessa vastuualueensa rekryointitarpeita

Opiskelija johtaa, arvioi ja kehittää yrityksessä tai vastuualueellaan tarvittavaa osaamista

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	• arvioi yrityksen tai vastuualueensa strategiset osaamistarpeet • tunnistaa henkilöstön osaamisen ja ennakoii tulevaisuuden osaamistarpeita • laatii henkilöstön osaamisen kehittämissuunnitelman ja johtaa sen toteutusta • käyttää monipuolisesti organisaation osaamisen kehittämisen keinoja • tukee ja kannustaa osaamisen kehittämiseen, uudistumiseen ja uuden oppimiseen

	kehittää oppimista tukevia rakenteita ja toimintamalleja yhdessä henkilöstön kanssa

Opiskelija johtaa vastualueensa henkilöstöä yrityksen tai organisaation strategisten tavoitteiden mukaisesti

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	johtaa vastualueensa henkilöstöä strategiassa asetettujen tavoitteiden mukaisesti suunnittelee ja organisoii henkilöstön tehtävät tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti hyödyntää organisaatiossa sovittuja palkitsemismenettelyjä kannustaa henkilöstöä hyviin työsuorituksiin tasapuolisesti ja johdonmukaisesti edistää henkilöstön työhyvinvointia ja tukee muutoksen hallintaa ottaa ja antaa palautetta tilanteen edellyttämällä tavalla toteuttaa tarvittaessa henkilöstöhallinnon prosesseja organisaation käytäntöjen mukaisesti valvoo työlainsäädännön, työ- tai virkaehtosopimusten sekä organisaation käytäntöjen noudattamista valvoo työturvallisuussäädösten noudattamista

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä johtamalla, arvioimalla ja kehittämällä vastualueensa henkilöstöä ja tarvittavaa osaamista strategian mukaisesti. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.6. Asiakkuuksien johtaminen, 50 osp (300403)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- arvioida yrityksen tai vastualueensa asiakkuuksien nykytilaa ja strategian mukaista kehittämistarvetta
- tehdä suunnitelman asiakkuuksien kehittämiseksi
- johtaa asiakkuuksien kehittämistä ja hankintaa

Arviointi

Opiskelija arvioi yrityksen tai vastualueensa asiakkuuksien nykytilaa ja strategian mukaista kehittämistarvetta

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	määrittelee strategian kannalta keskeiset asiakkuudet hyödyntää asiakkuuksia ja myyntiä koskevia tunnuslukuja sekä erilaisia markkina-, asiakas-, tuote- tai kilpailija-analyyssejä asiakkuuksien arvioinnissa määrittelee asiakkuuksien kehittämisen kannalta keskeiset sidosryhmät arvioi asiakkuuksien nykytilaa yhdessä henkilöstön ja keskeisten sidosryhmien kanssa

	• arvioi asiakkuuksien kehittämistarpeen yhdessä henkilöstön ja keskeisten sidosryhmien kanssa • tekee johtopäätökset asiakkuuksien kehittämiseksi

Opiskelija tekee suunnitelman asiakkuuksien kehittämiseksi

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	• huomioi suunnitelman laatimisessa asiakkaalle tuotettavan lisäarvon ja määrittelee asiakaslupauksen • huomioi suunnitelman laatimisessa organisaation kilpailuedun ja menestystekijät • sitouttaa keskeiset sidosryhmät kehittämissuunnitelman toteuttamiseen

Opiskelija johtaa asiakkuuksien kehittämistä ja hankintaa

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	• arvioi yrityksen tai vastualueensa kykyä kehittää asiakkuuksia strategian mukaisesti • johtaa asiakkuuksien kehittämistä ja uusien asiakkaiden hankintaa • valtuuttaa ja resursoi asiakkuuksien kehittämistä • hyödyntää asiakaspalautetta ja seurantatietoa asiakkuuksien kehittämiseksi

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä johtamalla ja kehittämällä yrityksensä tai vastualueensa asiakkuuksia. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.7. Talouden johtaminen, 50 osp (300404)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- arvioida yrityksen tai vastualueen talouden nykytilaa ja strategian mukaista kehittämistarvetta
- suunnitella yrityksen tai vastualueen talouden kehittämistä
- johtaa yrityksen tai vastualueen talouden kehittämistä ja seuranta

Arviointi

Opiskelija arvioi yrityksen tai vastualueen talouden nykytilaa ja strategian mukaista kehittämistarvetta

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	• arvioi ja tulkitsee yrityksen tai vastualueen nykytilaa keskeisiä talouden raportteja hyödyntäen • arvioi toimintaympäristön talouden kehitystä yhdessä keskeisten toimijoiden kanssa • tekee johtopäätökset talouden tuloksellisuudesta

Opiskelija suunnittelee yrityksen tai vastualueen talouden kehittämistä

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	• määrittelee strategian mukaiset keskeiset taloudelliset tavoitteet• suunnittelee ja kehittää talouden tuloksellisuutta ja sen seuranta• laatii suunnitelman talouden kehittämiseksi ja valitsee tarvittavat toimijat suunnitelman toteuttamiseen

Opiskelija johtaa yrityksen tai vastualueen talouden kehittämistä ja seuranta

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	• sitouttaa tarvittavat toimijat talouden kehittämiseen ja seurantaan• johtaa laaditun talouden suunnitelman toimeenpanoa• johtaa yrityksen taloutta tai vastualueen talouden tuloksellisuutta tavoitteiden mukaisesti ja varmistaa talouden seurannan

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön tehtävissä, joilla johdetaan ja kehitetään yrityksen tai vastualueen taloutta. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.8. Tuotanto- tai palveluprosessien johtaminen, 50 osp (300405)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- arvioida yrityksen tai vastualueensa tuotanto- tai palveluprosessien nykytilaa ja strategian mukaista kehittämistarvetta
- kehittää yrityksen tai vastualueensa tuotanto- tai palveluprosesseja suunnitelmallisesti
- johtaa yrityksen tai vastualueensa tuotanto- tai palveluprosesseja

Arviointi

Opiskelija arvioi yrityksen tai vastualueensa tuotanto- tai palveluprosessien nykytilaa ja strategian mukaista kehittämistarvetta

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	• arvioi tuotanto- tai palveluprosessien tehokkuutta ja laatua• arvioi tuotanto- tai palveluprosessien kriittiset vaiheet, havaitsee ongelmakohtat ja etsii niihin ratkaisuja• arvioi tuotanto- tai palveluprosessien kuvausten ajantasaisuuden tai tarvittaessa päivittää ne• hyödyntää tuotanto- ja palveluprosessien arvioinnissa erilaisia mittareita, tunnuslukuja ja raportteja

Opiskelija kehittää yrityksen tai vastualueensa tuotanto- tai palveluprosesseja suunnitelmallisesti

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	• laatii tehtyjen arviointien pohjalta suunnitelmat tuotanto- tai palveluprosessien kehittämiseksi• laatii kehittämiselle aikataulun ja varaa tarvittavat resurssit• arvioi kehittämisen vaikutukset tuotannolle tai palvelulle• hyödyntää tarkoituksenmukaisesti erilaisia tuotanto- tai palveluprosessien kehittämistapoja

Opiskelija johtaa yrityksen tai vastualueensa tuotanto- ja palveluprosesseja

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	• asettaa yrityksen tai organisaation strategian mukaiset tavoitteet tuotanto- tai palveluprosesseille yhdessä henkilöstön kanssa• tuntee erilaisia tuotanto- tai palveluprosessien ohjaustapoja sekä osaa soveltaa niitä tarkoituksenmukaisesti johtamisessaan• johtaa tuotanto- tai palveluprosessien toteutumista hyödyntäen sovittuja ohjausjärjestelmiä• huolehtii resurssien riittävydestä ja varmistaa palvelun laadun

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä johtamalla ja kehittämällä tuotanto- tai palveluprosesseja. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.9. Sisäisen tarkastuksen toimeksiannon toteuttaminen, 80 osp (300406)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- suunnitella tarkastustoimeksiannon
- kerätä ja analysoida tietoa
- raportoida tarkastuksen tulokset
- seurata suositusten toteutumista.

Arviointi

Opiskelija suunnittelee tarkastustoimeksiannon

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	• arvioi alustavasti tarkastuskohteen riskit• laatii kirjallisen suunnitelman tehtävän tavoitteesta, laajuudesta ja rajauksista, käytettävissä olevasta ajasta sekä muista resursseista• osoittaa suunnitelmaa laatiessaan sisäisen valvonnan jonkin viitekehyksen (COSO IC, COSO ERM, CobIT) tuntemista• laatii kirjallisen työsuunnitelman menettelyistä ja menetelmistä, joilla informaatiota tunnistetaan, analysoidaan, arvioidaan ja dokumentoidaan

	• käyttää suunnitelman laadinnassa sujuvaa suomen tai ruotsin kieltä.

Tutkinnon suorittaja kerää ja analysoi tietoa

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	• kokoaa riittävän, luotettavan, olennaisen ja hyödyllisen informaation laatimansa suunnitelman mukaisesti • analysoi informaation suunnitelman mukaisesti • dokumentoi työpapereihin johtopäätöksiä ja suosituksia tukevan olennaisen informaation • käyttää tietotekniikkaa sujuvasti.

Opiskelija raportoi tarkastuksen tulokset

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	• käy tulokset läpi asianomaisten tahojen kanssa vuorovaikutteisesti käyttäen suomen tai ruotsin kieltä • laatii täsmällisen, objektiivisen, selkeän, tiiviin ja rakentavan raportin, joka sisältää kuvauksen tarkastuksen tavoitteista ja laajuudesta, johtopäätökset ja kehittämissuosituksia sekä näitä koskevat tarkastuskohteen johdon toimenpidesuunnitelmat.

Opiskelija suorittaja seuraa suositusten toteutumista

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	• kokoaa informaatiota niistä toimenpiteistä, joihin johto on ryhtynyt sisäisen tarkastuksen johtopäätösten ja suositusten takia • arvioi johdon toimenpiteiden riittävyyden • dokumentoi seurannassa kerättävän oleellisen informaation • raportoi seurannan tuloksista johdolle.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla sisäisen tarkastuksen tehtävissä, joissa hän alan kansainvälisiä ammattistandardeja noudattaen kykenee tarkastamaan riskienhallintaa, sisäistä valvontaa sekä organisaationsa johtamis- ja hallintojärjestelmää. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.10. Sisäisen tarkastuksen johtaminen, 50 osp (300407)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- johtaa sisäistä tarkastustoimintaa ja laatii sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelman
- johtaa sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelman toteuttamista
- ylläpitää ja toteuttaa sisäisen tarkastuksen laadunvarmistus- ja kehittämisohjelmaa.

Arviointi

Opiskelija johtaa sisäistä tarkastustoimintaa ja laatii toimintasuunnitelman

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	• arvioi ja dokumentoi systemaattisesti organisaation keskeisiin prosesseihin ja toimintoihin liittyvät olennaiset riskit osoittaen tuntevansa organisaation toimintastrategian• kokoaa organisaation johdon sekä hallituksen tai vastaavan elimen näkemykset keskeisistä riskeistä ja niiden hallinnasta sekä sisäisen tarkastuksen työn kohdentamistarpeista• laatii riskiarvion sekä johdon ja hallituksen tai vastaavan elimen näkemysten pohjalta sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelman kansainvälisiä ammattistandardeja noudattaen ja resurssitarpeet realistisesti mitoittaen• esittelee toimintasuunnitelman hallituksen tai muun vastaavan elimen hyväksyttäväksi

Opiskelija johtaa sisäisen tarkastustoiminnan toimintasuunnitelman toteuttamista

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	• seuraa johdonmukaisesti toimintasuunnitelman toteutumista• raportoi suunnitelman toteutumisesta säännöllisesti ja perustelee hallitukselle tai muulle vastaavalle elimelle mahdolliset muutokset• informoi hallitusta tai muuta vastaavaa elintä keskeisistä sisäisen tarkastuksen työn tuloksista sekä ajankohtaisista sisäiseen valvontaan liittyvistä kysymyksistä• vaihtaa tilintarkastajien kanssa aktiivisesti toimintaa koskevaa informaatiota koordinoitessaan tarkastustoimintaa• laatii toteuttamiskelpoisen suunnitelman sisäisen tarkastuksen toimintaan osallistu vien henkilöiden ammattitaidon kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi• päivittää sisäisen tarkastuksen toimintaohjeen.

Opiskelija ylläpitää ja toteuttaa sisäisen tarkastuksen laadunvarmistus- ja kehittämisohjelmaa.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	• ylläpitää sisäisen tarkastuksen toiminnon laadunvarmistus- ja kehittämisohjelmaa kansainvälisiä ammattistandardeja noudattaen• valvoo tarkastustoimeksiantojen toteutuksen laatua• kerää asiakaspalautetta sisäisen tarkastuksen työstä• ylläpitää sisäisen tarkastuksen suoritusmittareita ja päivittää niiden tavoitearvot• toteuttaa suoritusmittaukset ja analysoi tulokset• toteuttaa sisäisen tarkastuksen toiminnon itsearvioinnin• raportoi itsearvioinnin tulokset organisaation johdolle ja hallitukselle tai vastaavalle elimelle.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä johtamalla sisäisen tarkastuksen toimintaa alan kansainvälisten ammattistandardien mukaisesti. Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa vastaamalla sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelman laatimisesta ja

seurannasta, toiminnon päivittäisjohtamisesta sekä sisäisen tarkastuksen toiminnan laadun varmistamisesta ja kehittämisestä.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

3. Johtamisen ja yritysjohtamisen osaamisala

Johtamisen ja yritysjohtamisen osaamisalan suorittanut osaa johtaa, suunnitella ja kehittää yrityksen tai vastuualueensa toimintaa. Hän osaa kehittää toimintaansa ja osaamistaan johtajana tai yrityksen omistajana. Hän osaa johtaa yrityksen tai vastuualueen henkilöstöä, taloutta ja kehittää toiminnan tuloksellisuutta.

Johtamisen ja yritysjohtamisen osaamisalan suorittanut hallitsee myös valitsemiensä tutkinnon osien erityisalueiden tiedot ja taidot. Valinnaisten tutkinnon osien osaaminen voi liittyä strategiatyön johtamiseen, projektin johtamiseen, työyhteisön kehittämisen johtamiseen, henkilöstön ja osaamisen johtamiseen, asiakkuuksien johtamiseen, talouden johtamiseen tai tuotanto- ja palveluprosessien johtamiseen.

4. Sisäisen tarkastuksen osaamisala

Sisäisen tarkastuksen osaamisalan suorittanut osaa toteuttaa sisäisen tarkastuksen toimeksiannon ja suunnitella tarkastustoimeksiannon sekä kerätä ja analysoida tietoa, raportoida tarkastuksen tulokset ja seurata suositusten toteutumista.

Sisäisen tarkastuksen osaamisalan suorittanut hallitsee myös valitsemiensa tutkinnon osien erityisalueiden tiedot ja taidot. Valinnaisten tutkinnon osien osaaminen voi liittyä sisäisen tarkastuksen johtamiseen, strategiatyön johtamiseen, projektin johtamiseen, työyhteisön kehittämisen johtamiseen, henkilöstön ja osaamisen johtamiseen, asiakkuuksien johtamiseen, talouden johtamiseen tai tuotanto- ja palveluprosessien johtamiseen.